

Позиція Всеукраїнської екологічної ліги щодо ліквідації Держекоінспекції України

20 липня 2015 року віце-прем'єр-міністр України Валерій Вощевський оголосив про наміри ліквідувати Державну екологічну інспекцію України у зв'язку з невиконанням покладених на неї повноважень.

Всеукраїнська екологічна ліга категорично не погоджується з таким рішенням, оскільки ліквідація одного з найважливіших контролюючих органів призведе до безконтрольного забруднення навколишнього середовища та цілковитого вичерпання природних ресурсів нашої держави.

Не можна не помітити, що завдяки рішенням наших урядовців контролююча складова екологічної політики України стрімко деградує. Починаючи з 2011 року, коли була скасована екологічна експертиза і закінчуючи 2014-м, коли оголосили мораторій на перевірки суб'єктів господарювання, сфера діяльності контролюючих органів постійно зменшується. Це призвело до значного підвищення випадків порушення природоохоронного законодавства. Варто тільки згадати отруєння пестицидами річки Коник (Київська область), вирубку лісу на території національного природного парку «Бузький Гард», екологічна катастрофа - забруднення р. Тясмин внаслідок скиду каналізаційних стоків (Черкаська область), розлив непридатних пестицидів та гептилу у м. Шостка (Сумська область), гетто-дельфінарій у санаторському басейні м. Хмільник (Вінницька область), підприємство-забруднювач «Роза-хутро» посеред житлової забудови м. Київ, забрудненням гірничодобувним підприємством земель сільськогосподарського призначення та водного фонду (Новомиргородський район, Кіровоградська область), загоряння сірки на Одеському нафтопереробному заводі, а також численні випадки нелегального вирубування лісу та видобування корисних копалин.

Держекоінспекція завжди була одна з найбільш корумпованих державних структур України, проте на неї покладені такі функції, які не може виконувати жодна інша державна установа. Серед них: здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням природоохоронного законодавства; приймання рішення про обмеження чи зупинення (тимчасово) діяльності підприємств, якщо їхня експлуатація здійснюється з порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища; перевірка документів на право спеціального використання природних ресурсів (дозволи, ліцензії, сертифікати, висновки, рішення, ліміти, квоти, погодження, свідоцтва) та ін.

Державна екологічна інспекція потребує кардинальних змін у структурі та кадровому складі, проте не можна знищити корупційні схеми без реформування всієї природоохоронної галузі.

У 2014 році громадські природоохоронні організації розробили та представили Проект реформування природоохоронної галузі в Україні. Метою реформування є посилення здатності природоохоронної галузі реагувати на сучасні виклики, пов'язані з погіршенням стану довкілля та здоров'я населення, наближення національного рівня охорони довкілля до *acquis* ЄС відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та сприяння виконанню міжнародних зобов'язань України щодо збалансованого (сталого) розвитку.

Завданнями реформування природоохоронної галузі є:

- інституційні реформи, які передбачають розділення функцій екологічної політики, державного контролю у сфері охорони довкілля та природокористування та господарської діяльності;
- перерозподіл повноважень між центральними органами виконавчої влади;
- інтеграція екологічної політики в галузеві політики;
- виконання зобов'язань у рамках багатосторонніх угод з охорони довкілля;
- збалансоване використання природних ресурсів відповідно до цілей збалансованого (сталого) розвитку.
- децентралізація управління природними ресурсами на національному, регіональному, муніципальному та місцевому рівнях;
- партнерська взаємодія з інституціями громадянського суспільства, бізнес-структурами та експертним середовищем.

Проектом реформування природоохоронної галузі передбачено створення нової структури - Державна природоохоронна інспекція України. Реформована інспекція має об'єднати контрольні повноваження ресурсних центральних органів виконавчої влади (див табл.).

Нові напрями діяльності Державної природоохоронної інспекції України	Перерозподіл повноважень від існуючих ЦОВВ
1. Екологічний контроль та інспектування	від Державної екологічної інспекції України
2. Контроль за використанням лісових ресурсів і мисливської діяльності	від Державного агентства лісових ресурсів України
3. Контроль за використанням водних ресурсів	від Державного агентства водних ресурсів України
4. Контроль за використанням рибних ресурсів	від Державного агентства рибного господарства України
5. Контроль за використанням земельних ресурсів	від Державного агентства земельних ресурсів України
6. Контроль за використанням корисних копалин	від Геологічної служби України

Бездумне скорочення державних органів без наступної передачі їхніх повноважень призводить до хаосу у сфері охорони довкілля та природокористування. Всеукраїнська екологічна ліга вважає за необхідне реформувати всю природоохоронну галузь для забезпечення якісного та прозорого державного управління. [Докладніше.](#)